

Konwencja
Rady Europy
w sprawie
działań
**przeciwko
handlowi
ludźmi**

**Mechanizm
monitoringu**

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

JAKIE SĄ CELE KONWENCJI?

— Konwencja Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi, która weszła w życie 1 lutego 2008 r. ma na celu zapobieganie handlowi ludźmi, ochronę ofiar oraz ściganie osób dopuszczających się handlu ludźmi. Obejmuje ona wszystkie formy handlu ludźmi (handel krajowy lub międzynarodowy, związany i niezwiązany ze zorganizowaną przestępczością) i dotyczy wszystkich ofiar handlu ludźmi (kobiet, mężczyzn oraz dzieci), jak również wszystkich form wykorzystywania. Konwencja zawiera także środki wspierające współpracę ze społeczeństwem obywatelskim i współpracę międzynarodową.

— Największą wartością dodaną Konwencji jest jej skupienie się na prawach człowieka i ochronie ofiar. Konwencja definiuje handel ludźmi jako naruszenie praw człowieka oraz przestępstwo przeciwko godności i integralności istoty ludzkiej. Oznacza to, iż władze krajowe są odpowiedzialne, za niepodejmowanie działań zapobiegających handlowi ludźmi, za ochronę ofiar oraz skuteczne ściganie przypadków handlu ludźmi.

— Handel ludźmi jest światowym fenomenem, który nie zna granic, dlatego Konwencja dotyczy krajów na całym świecie i przystąpienie do niej jest otwarte dla nich wszystkich.

JAK MONITOROWANA JEST IMPLEMENTACJA KONWENCJI?

— Konwencja ustanawia niezależny mechanizm monitoringu do oceny tego jak dobrze wprowadzane są w życie jej postanowienia. Ten mechanizm monitoringu, który jest postrzegany jako jeden z głównych atutów Konwencji, składa się z dwóch filarów: Grupy Ekspertów do spraw działań przeciwko handlowi ludźmi (GRETA) oraz Komitetu Stron.

Co to jest GRETA?

— Grupa Ekspertów do spraw działań przeciwko handlowi ludźmi, GRETA, jest odpowiedzialna za ocenę implementacji Konwencji przez państwa, które ją ratyfikowały. GRETA składa się z 15 niezależnych i bezstronnych ekspertów pochodzących z Państw-Stron Konwencji. Wywodzą się oni z różnych środowisk (prawnicy, stróże prawa, psychologowie, lekarze, przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego, itp.) i są wybierani na podstawie ich doświadczenia zawodowego w dziedzinach objętych Konwencją. Kadencja członków GRETA trwa cztery lata i jest jednokrotnie odnawialna.

Jak GRETA prowadzi monitoring?

■ Czynności monitoringowe GRETA są podzielone na etapy. Na początku każdego etapu GRETA wskazuje postanowienia Konwencji, które będą monitorowane i określa najważniejsze środki służące przeprowadzeniu ewaluacji.

■ Prowadząc swe prace monitoringowe GRETA używa różnorodnych metod zbierania informacji. Jako pierwszy krok GRETA wysyła kwestionariusz do władz kraju poddawanego ewaluacji. Informacje przekazane w odpowiedzi są analizowane przez GRETA i, w razie potrzeby, GRETA wnioskuje o dodatkowe informacje wyjaśniające lub uzupełniające odpowiedź.

■ Oprócz przesłania kwestionariusza GRETA przeprowadza wizytę w danym kraju. Takie wizyty pozwalają na pogłębione dyskusje z przedstawicielami rządu, policji, prokuratorów, parlamentarzystów i innych zainteresowanych stron.

■ Wizyty ewaluacyjne są także okazją dla GRETA do odwiedzenia ośrodków, w których udzielana jest pomoc ofiarom handlu ludźmi. Zatem GRETA może zwrócić się z prośbą o odwiedzenie centrów kryzysowych lub schronisk dla ofiar handlu ludźmi zarządzanych przez instytucje publiczne lub organizacje pozarządowe, ośrodków dla nieregularnych migrantów lub osób ubiegających się o azyl, punktów kontroli granicznej lub szpitali. Wizyty te pozwalają na sprawdzenie skuteczności środków podjętych w celu implementacji Konwencji.

ROLA SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

Ważnym źródłem informacji dla GRETA jest społeczeństwo obywatelskie. Podczas swoich wizyt ewaluacyjnych GRETA organizuje spotkania z przedstawicielami organizacji pozarządowych (NGO) i innymi przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego (np. związków zawodowych, korporacji prawniczych, środowiska akademickiego), biorących udział w działaniach przeciwko handlowi ludźmi. GRETA może podjąć decyzję o skierowaniu jej kwestionariusza lub jakiegokolwiek innej prośby o informację do organizacji pozarządowych i innych członków społeczeństwa obywatelskiego, które mają dostęp do rzetelnych źródeł informacji i są w stanie zweryfikować tę informację w razie potrzeby.

RAPORTY GRETA

Raporty ewaluacyjne GRETA zawierają analizę sytuacji w każdym państwie dotyczącą działań podjętych w celu zwalczania handlu ludźmi i sugestie co do sposobu wzmocnienia implementacji Konwencji. Raporty sporządzane są w duchu współpracy i mają pomóc państwom w ich staraniach.

GRETA analizuje projekty raportów ewaluacyjnych na swych sesjach plenarnych. Projekty raportów są następnie wysyłane do odpowiednich rządów celem przedstawienia komentarza, który jest brany pod uwagę podczas sporządzania ostatecznej wersji raportu. Jego wersja ostateczna jest następnie przesyłana odpowiednim władzom, które mogą przesłać swoje ostateczne komentarze. Raport GRETA wraz z komentarzem władz jest następnie podawany do wiadomości publicznej.

KOMITET STRON KONWENCJI

Drugim filarem mechanizmu monitoringu jest Komitet Stron złożony z przedstawicieli państw, które ratyfikowały Konwencję. Na podstawie raportów GRETA Komitet Stron może wystosować rekomendacje adresowane do poszczególnych krajów dotyczące środków, które powinny być podjęte w celu wprowadzenia w życie ustaleń GRETA.

OD MONITORINGU DO WSPIERANIA IMPLEMENTACJI

Wartość prac monitoringowych prowadzonych w ramach Konwencji Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi jest trojaka:

- ▶ ocenia i stymuluje stosowanie się do daleko idących zobowiązań wynikających z Konwencji;
- ▶ zapewnia dostosowaną do potrzeb danego kraju pomoc, co do sposobu przewyższania przeszkód;
- ▶ stanowi forum dla współpracy międzynarodowej, w obrębie którego mogą być wymieniane informacje i dobre praktyki, a społeczność międzynarodowa informowana o nowych trendach, pobudzając w ten sposób wspólne działania w celu zapobiegania i rozwiązywania problemów.

Wyniki tych prac monitoringowych są dostępne on-line i stały się punktem odniesienia dla wszystkich osób zaangażowanych w walkę z handlem ludźmi. Rada Europy wspiera także rządy w implementacji Konwencji i rekomendacji wynikających z jej mechanizmu monitoringowego.

Kontakt i dalsze informacje

Sekretariat Konwencji Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi (GRETA i Komitet Stron)

Rada Europy / Council of Europe

F-67075 Strasbourg Cedex

Francja / France

E-mail: Trafficking@coe.int

www.coe.int/trafficking